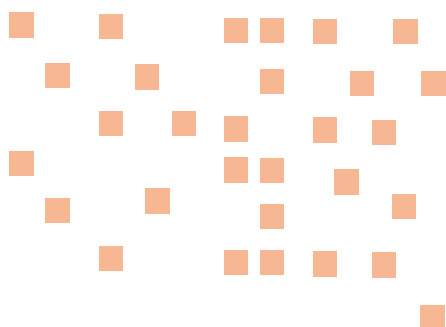

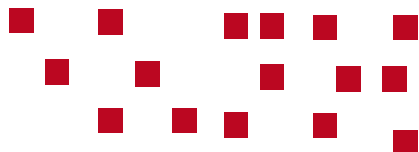
TAJLANDIA

SYTUACJA BEZPIECZEŃSTWA

**Sytuacja bezpieczeństwa i zagrożenia
dla ludności cywilnej w Tajlandii**

**DPU-WIKP-424/657/2025
12.11.2025**

TREŚĆ ZLECENIA

Proszę o informację na temat sytuacji bezpieczeństwa w Tajlandii.

Proszę o uwzględnienie wydarzeń przygranicznych z Kambodżą w lipcu 2025 r. oraz ich skutków oraz wpływu na sytuację bezpieczeństwa.

INFORMACJE DEMOGRAFICZNE

LUDNOŚĆ

Ludność: ok. 70 mln.^[1]

SKŁAD ETNICZNY

Skład etniczny: Tajowie 97,5%, Birmańczycy 1,3%, inni 1,1%, nieokreśleni ok.0,1% (dane z 2015 r.).^[2]

SKŁAD RELIGIJNY

Skład religijny: Buddyści 92,5%, muzułmanie 5,4%, chrześcijanie 1,2%, inni 0,9% (w tym animiści, konfucjaniści, hinduiści, judaiści, sikhowie i taoiści) (dane z 2021 r.).^[3]

USTRÓJ I SYTUACJA POLITYCZNA

USTRÓJ

Monarchia tajska istnieje od XIII w. W 1932 r. w wyniku bezkrwawej rewolucji państwo przekształciło się w monarchię konstytucyjną.^[4]

PODZIAŁ ADMINISTRACYJNY

Tajlandia jest podzielona na 75 prowincji (*changwat*), które są zebrane w 5 grup prowincji według lokalizacji. Istnieją również 2 specjalne zarządzane dystrykty:

¹ CIA (Central Intelligence Agency), The World Factbook, Thailand, 29.09.2025, <https://www.cia.gov/the-world-factbook/countries/thailand/>

² CIA (Central Intelligence Agency), The World Factbook, Thailand, 29.09.2025, <https://www.cia.gov/the-world-factbook/countries/thailand/>

³ CIA (Central Intelligence Agency), The World Factbook, Thailand, 29.09.2025, , <https://www.cia.gov/the-world-factbook/countries/thailand/>

⁴ CIA (Central Intelligence Agency), The World Factbook, Thailand, 29.09.2025, , <https://www.cia.gov/the-world-factbook/countries/thailand/>

stolica Bangkok (*Krung Thep Maha Nakhon*) i Pattaya, z których Bangkok jest na poziomie prowincji, a zatem często liczony jako 76. prowincja.^[5]

Każda prowincja jest podzielona na dystrykty (*amphoe*), a dystrykty są podzielone na podokręgi (*tambon*). Od 2006 roku istnieje 877 dystryktów w kraju i 50 dzielnic Bangkoku (*khet*). Niektóre części prowincji graniczących z Bangkokiem są również określane jako Wielki Bangkok (*pari monthon*). Prowincje te obejmują Nonthaburi, Pathum Thani, Samut Prakan, Nakhon Pathom i Samut Sakhon. Nazwa stolicy każdej prowincji (*mueang*) jest taka sama jak nazwa prowincji. Na przykład stolicą prowincji Chiang Mai (Changwat Chiang Mai) jest Mueang Chiang Mai lub Chiang Mai.^[6]

76 prowincji, w tym 1 gmina*: Amnat Charoen, Ang Thong, Bueng Kan, Buri Ram, Chachoengsao, Chai Nat, Chaiyaphum, Chanthaburi, Chiang Mai, Chiang Rai, Chon Buri, Chumphon, Kalasin, Kamphaeng Phet, Kanchanaburi, Khon Kaen, Krabi, Krung Thep* (Bangkok), Lampang, Lamphun, Loei, Lop Buri, Mae Hong Son, Maha Sarakham, Mukdahan, Nakhon Nayok, Nakhon Pathom, Nakhon Phanom, Nakhon Ratchasima, Nakhon Sawan, Nakhon Si Thammarat, Nan, Narathiwat, Nong Bua Lamphu, Nong Khai, Nonthaburi, Pathum Thani, Pattani (Patani)^[7], Phangnga, Phatthalung, Phayao, Phetchabun, Phetchaburi, Phichit, Phitsanulok, Phra Nakhon Si Ayutthaya, Phrae, Phuket, Prachin Buri, Prachuap Khiri Khan, Ranong, Ratchaburi, Rayong, Roi Et, Sa Kaeo, Sakon Nakhon, Samut Prakan, Samut Sakhon, Samut Songkhram, Saraburi, Satun, Sing Buri, Si Sa Ket, Songkhla, Sukhothai, Suphan Buri, Surat Thani, Surin, Tak, Trang, Trat, Ubon Ratchathani, Udon Thani, Uthai Thani, Uttaradit, Yala, Yasothorn.^[8]

⁵ Thailand Embassy, Administrative divisions, <https://www.thailandembassy.org/administrative>

⁶ Thailand Embassy, Administrative divisions, <https://www.thailandembassy.org/administrative>

⁷ W tekście stosuje się dwie wersje nazwy Pattani/Patani. W przypadku jednostki geograficznej: Pattani, w przypadku organizacji malajskich zgodnie z oryginalnym malajskim zapisem - Patani.

⁸ CIA (Central Intelligence Agency), The World Factbook, Thailand, 29.09.2025, , <https://www.cia.gov/the-world-factbook/countries/thailand/>

Mapa. Podział administracyjny Tajlandii.^[9]

STRUKTURA WŁADZY

GŁOWA PAŃSTWA

Głowa państwa. Głową państwa i zwierzchnikiem sił zbrojnych w Tajlandii jest król. Stanowisko to jest dziedziczne. Król posiada organ doradczy w postaci sekretnej rady, którą sam powołuje. Zgodnie z konstytucją Tajlandii, rada musi składać się z nie więcej niż 18 członków i jest kierowana przez przewodniczącego rady. Członkowie

⁹ Wikimedia Commons, File: Thailand, administrative divisions - de - colored.svg, (CC BY-SA 3.0), 17.08.2025, https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/b/b0/Thailand%2C_administrative_divisions_-_de_-_colored.svg

rady nie mogą być członkami żadnej partii politycznej.^{[10][11]} Królem jest od 01.12.2016r. **Wachiralongkon** (pisany również jako **Vajiralongkorn**).^[12]

RZĄD I PREMIER

Władza wykonawcza należy do gabinetu z premierem na czele. Premiera (który musi mieć poparcie co najmniej połowy członków Izby Reprezentantów) oraz ministrów mianuje król.^[13]

Premierem jest **Anutin Charnvirakul** (od 05.09.2025 r.).^[14]

PARLAMENT I WYBORY PARLAMENTARNE

Władza ustawodawcza należy do 2-izbowego Zgromadzenia Narodowego.^[15]

W skład **Izby Reprezentantów (Saphaphuthan Ratsadon)** wchodzi 500 posłów wybieranych w systemie mieszanym. Kadencja posłów trwa 4 lata.^[16]

Ostatnie wybory do Izby Reprezentantów odbyły się 14 maja 2023 r. Zwyciężyła w nich partia **Move Forward** zdobywając łącznie 151 mandatów i stając się największą partią w parlamencie. Drugie miejsce, ze 141 mandatami zajęła partia **Pheu Thai**, trzecie **Bhumjaithai** – 71 mandatów.^[17]

Kolejne wybory do Izby Reprezentantów przewidziane są na maj 2028 r.^[18]

Członkowie **Senatu (Wuthisapha)**, który aktualnie składa się z 200 mandatów są powoływani/wybierani niebezpośrednio na 5-letnią kadencję. Członkowie muszą reprezentować różne grupy zawodowe.^[19]

Ostatnie wybory do senatu odbywały się w okresie od 06.09.2024 do 26.09.2024.^[20]

¹⁰ Royal Thai Embassy, Canberra, Australia, Monarchy of Thailand, <https://canberra.thaiembassy.org/th/content/monarchy-of-thailand?cate=642bbc7597c1f2274b022853>

¹¹ The Nation, Some facts about the Provy Council of Thailand, 01.12.2023, <https://www.nationthailand.com/thailand/general/40033403>

¹² CIA (Central Intelligence Agency), The World Factbook, Thailand, 29.09.2025, <https://www.cia.gov/the-world-factbook/countries/thailand/>

¹³ PWN, Tajlandia, <https://encyklopedia.pwn.pl/haslo/Tajlandia-Ustroj-polityczny;4575504.html>

¹⁴ CIA (Central Intelligence Agency), The World Factbook, Thailand, 29.09.2025, <https://www.cia.gov/the-world-factbook/countries/thailand/>

¹⁵ PWN, Tajlandia, <https://encyklopedia.pwn.pl/haslo/Tajlandia-Ustroj-polityczny;4575504.html>

¹⁶ CIA (Central Intelligence Agency), The World Factbook, Thailand, 29.09.2025, , <https://www.cia.gov/the-world-factbook/countries/thailand/>

¹⁷ CIA (Central Intelligence Agency), The World Factbook, Thailand, 29.09.2025, , <https://www.cia.gov/the-world-factbook/countries/thailand/>

¹⁸ CIA (Central Intelligence Agency), The World Factbook, Thailand, 29.09.2025, , <https://www.cia.gov/the-world-factbook/countries/thailand/>

¹⁹ CIA (Central Intelligence Agency), The World Factbook, Thailand, 29.09.2025, , <https://www.cia.gov/the-world-factbook/countries/thailand/>

²⁰ CIA (Central Intelligence Agency), The World Factbook, Thailand, 29.09.2025, , <https://www.cia.gov/the-world-factbook/countries/thailand/>

SYSTEM PRAWNY

W Tajlandii obowiązuje system prawa cywilnego z wpływami prawa zwyczajowego.^[21]

KARA ŚMIERCI

Kara śmierci jest zasądzana i wykonywana w Tajlandii. Art. 289 Kodeksu karnego wymienia następujące przestępstwa skutkujące karą śmierci:

Ktokolwiek popełnia morderstwo na:

- Krewnym wstępnym (rodzic, dziadek)
- funkcjonariuszu podczas wykonywania swoich funkcji lub z powodu wykonywania lub pełnienia swoich funkcji;
- osobie, która pomaga urzędnikowi w wykonywaniu jego funkcji lub z powodu faktu, że taka osoba będzie pomagać lub pomagała wspomnianemu urzędnikowi;
- drugiej osobie z premedytacją;
- drugiej osobie poprzez stosowanie tortur lub aktów okrucieństwa;
- drugiej osobie w celu przygotowania lub ułatwienia popełnienia innego przestępstwa;
- drugiej osobie w celu uzyskania korzyści nabytej w wyniku innego przestępstwa, lub
- w celu ukrycia innego przestępstwa lub ucieczki przed karą za inne popełnione przez niego przestępstwo, podlega karze śmierci.^[22]

Kara śmierci może być również wymierzona za handel/produkcję/posiadanie narkotyków z grupy 1 (w Tajlandii narkotyki dzieli się na 5 grup) tj. heroiny na podstawie Ustawy o narkotykach (Narcotics Law) z 1979r.^[23]

Według aktualnego raportu Amnesty International dotyczącego kary śmierci, w 2024 r. w Tajlandii, wydano 125 wyroków kary śmierci, zaś skazanych do końca 2024 r. było 364 osób. Nie wykonano żadnej egzekucji.^[24]

Ostatnia egzekucja miała miejsce 18.06.2018 r., a osoba stracona została skazana na karę śmierci za ciężkie morderstwo. Egzekucja ta była pierwszą od niemal

²¹ CIA (Central Intelligence Agency), The World Factbook, Thailand, 29.09.2025, , <https://www.cia.gov/the-world-factbook/countries/thailand/>

²² Thailand Law Library, Murder Death (Sections 288-294), Criminal Code, <https://library.siam-legal.com/thai-law/criminal-code-murder-death-sections-288-294/>

²³ Thailand Law Library, Murder Death (Sections 288-294), Criminal Code, <https://library.siam-legal.com/thai-law/criminal-code-murder-death-sections-288-294/>

²⁴ AI (Amnesty International), Death sentences and executions 2024, 08.04.2025, <https://www.amnesty.org/en/documents/act50/8976/2025/en/>

dziesięciu lat. Tajlandia wykonuje wyroki śmierci przy użyciu śmiertelnego zastrzyku.^[25]

SYTUACJA BEZPIECZEŃSTWA

ANALIZA STATYSTYCZNA

Według danych ACLED w Tajlandii w wyniku różnego rodzaju incydentów związanych z naruszeniem bezpieczeństwa zginęło łącznie w 2023 r. 57 osób, w 2024 – 49 osób, zaś do 10 października 2025 r. – 72 osoby.^[26]

CHARAKTERYSTYKA SYTUACJI BEZPIECZEŃSTWA

Za bezpieczeństwo w Tajlandii odpowiadają Królewskie Tajskie Siły Zbrojne (Kongthap Thai - RTARF), w których skład wchodzi: Królewska Tajska Armia (Kongthap Bok Thai), Królewska Tajska Marynarka Wojenna (Kongthap Ruea Thai) z Królewskim Tajskim Korpusem Piechoty Morskiej oraz Królewskie Tajskie Siły Powietrzne (Kongthap Akaat Thai, RTAF). Ponadto Królewska Tajska Policja podlegająca Biuru Premiera.^[27]

Misje Królewskich Tajskich Sił Zbrojnych obejmują obronę terytorium i suwerenności kraju, ochronę monarchii, zapewnienie bezpieczeństwa wewnętrznego i reagowanie na klęski żywiołowe; armia odgrywa również dużą rolę w polityce wewnętrznej. Od upadku monarchii absolutnej armia przeprowadziła aż 20 prób zamachu stanu, ostatnio w 2014 r.^[28]

Tajskie Dowództwo Operacji Bezpieczeństwa Wewnętrznego nadzoruje operacje przeciwko rebeliantom, a także przeciwdziała terroryzmowi, handlowi narkotykami i bronią oraz pełni inne obowiązki w zakresie bezpieczeństwa wewnętrznego. Jest ono zarządzane głównie przez armię.^[29]

Oficjalne siły paramilitarne w Tajlandii to: Thai Rangers (Thahan Phran lub „Hunter Soldiers”) podlegające armii; paramilitarna piechota morska podległa marynarce wojennej; policja patrolu granicznego, podległa Królewskiej Policji Tajskiej; Ochotniczy Korpus Obrony i Ochotników Obrony Narodowej, oba podległe Ministerstwu Spraw Wewnętrznych. Istnieje również kilka wspieranych przez rząd milicji ochotniczych, utworzonych w celu zapewnienia ochrony wiosek przed

²⁵ World Coalition Against the Death Penalty, Thailand's compliance with the Convention Against Torture and Other Cruel, Inhuman and Degrading Treatment or Punishment: The Death Penalty, 30.09.2024, <https://www.theadvocatesforhumanrights.org/Res/Thailand%20CAT%20DP.pdf>

²⁶ ACLED (Armed Conflict Location & Event Data Project), filtry: Tajland, civilians (Thailand), data od 01.01.2023 do 10.10.2025, dane pobrano 16.10.2025, <https://acleddata.com/data-export-tool>

²⁷ CIA (Central Intelligence Agency), The World Factbook, Thailand, 29.09.2025, , <https://www.cia.gov/the-world-factbook/countries/thailand/>

²⁸ CIA (Central Intelligence Agency), The World Factbook, Thailand, 29.09.2025, , <https://www.cia.gov/the-world-factbook/countries/thailand/>

²⁹ CIA (Central Intelligence Agency), The World Factbook, Thailand, 29.09.2025, , <https://www.cia.gov/the-world-factbook/countries/thailand/>

powstańcami na głębokim południu lub w celu wsparcia Tajskiego Dowództwa Operacji Bezpieczeństwa Wewnętrznego.^[30]

Tajlandia ma status głównego sojusznika spoza NATO (MNNA) z USA, oznaczenie zgodnie z prawem USA, które zapewnia zagranicznym partnerom pewne korzyści w obszarach handlu obronnego i współpracy w zakresie bezpieczeństwa. Wojska tajskie i amerykańskie są gospodarzami corocznych wielonarodowych ćwiczeń wojskowych „Cobra Gold” w Tajlandii.^[31]

Od 2004 r. wojsko i powiązane siły paramilitarne walczą z muzułmańskimi separatystami w południowych prowincjach **Pattani, Yala i Narathiwat**, a także w części **Songkhla**. Powstanie jest zakorzenione w etnicznym malajskim nacjonalistycznym oporze wobec rządów Tajlandii, który nastąpił po rozszerzeniu suwerenności Syjamu nad sułtanatem Patani w XVIII wieku. Powstanie prowadzi kilka grup zbrojnych, z których największą jest **Barisan Revolusi Nasional-Koordinasi (BRN)**^[32] Najbardziej aktywnym jej skrzydłem jest obecnie **Barisan Revolusi Nasional-Koordinasi (BRN-C)**. Jest to organizacja salaficka, której celem jest przejęcie Południa Tajlandii za pomocą walki zbrojnej. BRN stosuje działania terrorystyczne.^[33]

Inne aktywne grupy to:

Runda Kumpulan Kecil (RKK) – prawdopodobnie jedno ze zbrojnych skrzydeł BRN-C, składające się z młodych salafitów, którzy stosują najbardziej brutalne metody, a po dokonaniu zamachu ukrywają się w Malezji.

Gerakan Mujahidin Islam Patani (GMIP) – nacjonalistyczna grupa, która uległa radykalizacji i sympatyzuje z Al. Kaidą a celem jej jest ustanowienie międzynarodowego kalifatu.

Barisan Bersatu Mujahidin Patani (BBMP) – powstała z radykalnego odłamu **National Front for the Liberation of Pattani (BNPP)**, posiada ideologię islamistyczną.

Patani United Liberation Organisation (PULO) - separatystyczny ruch, który powstał w oparciu o nacjonalistyczne i świeckie wartości budowania narodu Patani. Jego priorytetem było uwolnienie Patani spod rządów Tajlandii wszelkimi środkami, w tym walką zbrojną.^[34]

Od 2020 r. tajscy urzędnicy negocjują z BRN i prowadzą równoległe rozmowy z organizacją parasolową **MARA Patani**, która twierdzi, że reprezentuje grupy powstańcze.^[35] W lutym 2024 r. odbyła się ostatnia runda formalnych mediacji, w czasie której obie delegacje osiągnęły zasadnicze porozumienie w sprawie wspólnego, kompleksowego planu na rzecz pokoju.^[36]

³⁰ CIA (Central Intelligence Agency), The World Factbook, Thailand, 29.09.2025, , <https://www.cia.gov/the-world-factbook/countries/thailand/>

³¹ CIA (Central Intelligence Agency), The World Factbook, Thailand, 29.09.2025, , <https://www.cia.gov/the-world-factbook/countries/thailand/>

³² CIA (Central Intelligence Agency), The World Factbook, Thailand, 29.09.2025, , <https://www.cia.gov/the-world-factbook/countries/thailand/>

³³ Wikipedia, South Thailand insurgency, https://en.wikipedia.org/wiki/South_Thailand_insurgency

³⁴ Wikipedia, South Thailand insurgency, https://en.wikipedia.org/wiki/South_Thailand_insurgency

³⁵ CIA (Central Intelligence Agency), The World Factbook, Thailand, 29.09.2025, , <https://www.cia.gov/the-world-factbook/countries/thailand/>

³⁶ The Diplomat, Ismail N., Locked in Inrest: Southern Thailand's Insurgency 20 Years On, 13.11.2024, <https://thediplomat.com/2024/11/locked-in-unrest-southern-thailands-insurgency-20-years-on/>

Przeszkodą w procesie pokojowym jest brak jedności między politycznymi i wojskowymi skrzydłami BRN. Niektórzy powstańcy nalegają na suwerenne i „wyzwolone Patani”, termin, który odnosi się do historycznego sułtanatu Patani i ma na celu zjednoczenie czterech południowych prowincji Pattani, Yala, Narathiwat i Songkhla, w których większość stanowią muzułmanie. Z kolei inni członkowie opowiadają się za elementami autonomii, takimi jak wytyczenie specjalnej strefy administracyjnej. Rozbieżne wizje grupy dotyczące przyszłości regionu doprowadziły do impasu między konkurującymi frakcjami.^[37]

Po zgodzie delegacji politycznej BRN na „poszukiwanie rozwiązań politycznych zgodnych z tajlandzką konstytucją” podczas rozmów w marcu 2022 r., niektórzy bojownicy BRN zwiększyli przemoc w odwecie, postrzegając proces pokojowy jako zmowę z tajlandzkimi „imperialistycznymi najeźdźcami”.^[38]

Obecnie proces pokojowy pozostaje w martwym punkcie. Brak jasnych wytycznych i planów, w połączeniu z trwającą przemocą i zmianami na stanowiskach kierowniczych w tajskim rządzie, utrudniają postęp.^[39]

Od 2004 r. przemoc związana z powstaniem pochłonęła ponad 7 tys. ofiar śmiertelnych; rząd Tajlandii rozmieścił na południu aż 100 tys. sił wojskowych i paramilitarnych w celu zwalczania rebelii.^[40] Grupy separatystyczne działają organizując ataki terrorystyczne – najczęściej przy pomocy materiałów wybuchowych, podpalenia, korzystają z broni automatycznej.^[41]

Konflikt graniczny z Kambodżą. W lipcu 2025 r., po miesiącach narastających napięć, RTARF i kambodżańskie siły zbrojne starły się w wielu miejscach wzdłuż spornej granicy; obie strony obwiniały się nawzajem o sprowokowanie pięciodniowego konfliktu, który obejmował transgraniczny ostrzał artyleryjski przez obie strony oraz ataki powietrzne myśliwców i dronów RTARF.^[42]

Spór terytorialny między Tajlandią a Kambodżą sięga ponad wieku, kiedy granice obu państw zostały ustalone po francuskiej okupacji Kambodży. Sytuacja pogorszyła się w 2008 r., gdy Kambodża próbowała zarejestrować świątynię z XI wieku, znajdującą się na spornym terenie, jako obiekt światowego dziedzictwa UNESCO. Decyzja ta spotkała się z ostrym protestem Tajlandii. Przez lata dochodziło do sporadycznych starć, w których ginęli żołnierze i cywile po obu stronach. Najnowsze napięcia zaostrzyły się w maju 2025 r., po tym, jak w starciu zginął kambodżański żołnierz, co doprowadziło do koncentracji wojsk po obu stronach. Spowodowało to spadek stosunków dwustronnych do najniższego poziomu od ponad dekady.^[43]

Pod koniec lipca walki nasiliły się, a w ciągu pięciu dni po obu stronach zginęły dziesiątki osób, zanim 28.07.2025 r. osiągnięto zawieszenie broni. Po obu stronach co najmniej 300 tys. osób zostało przesiedlonych. Mimo zawieszenia broni, napięcia

³⁷ The Diplomat, Ismail N., Locked in Inrest: Southern Thailand's Insurgency 20 Years On, 13.11.2024, <https://thediplomat.com/2024/11/locked-in-unrest-southern-thailands-insurgency-20-years-on/>

³⁸ The Diplomat, Ismail N., Locked in Inrest: Southern Thailand's Insurgency 20 Years On, 13.11.2024, <https://thediplomat.com/2024/11/locked-in-unrest-southern-thailands-insurgency-20-years-on/>

³⁹ Platform for Peace and Humanity, Perera K., Violence Against Civilians Escalates Amid Insurgency in Southern Thailand, 05.06.2025, <https://peacehumanity.org/monitor/violence-against-civilians-escalates-amid-insurgency-in-southern-thailand/>

⁴⁰ CIA (Central Intelligence Agency), The World Factbook, Thailand, 29.09.2025, <https://www.cia.gov/the-world-factbook/countries/thailand/>

⁴¹ Wikipedia, South Thailand insurgency, https://en.wikipedia.org/wiki/South_Thailand_insurgency

⁴² CIA (Central Intelligence Agency), The World Factbook, Thailand, 29.09.2025, <https://www.cia.gov/the-world-factbook/countries/thailand/>

⁴³ BBC, Why are Thailand and Cambodia fighting at the border?, 27.07.2025, <https://www.bbc.com/news/articles/cdjxe2pje1o>

ponownie dały o sobie znać w sierpniu, kiedy tajscy żołnierze zostali ranni w wyniku wybuchu min lądowych podczas patrolowania strefy buforowej między krajami. Tajlandia oskarżyła Kambodżę o podkładanie nowych min z naruszeniem zawieszenia broni, czemu Phnom Penh stanowczo zaprzeczył.^[44]

W wyniku zabiegów prezydenta Trumpa, w tym uzależnienia umów handlowych z USA od zaprzestania walk, oba kraje podpisały porozumienie pokojowe w dniu 26.10.2025 r. Stany Zjednoczone są największym rynkiem eksportowym dla obu krajów.^[45]

Podstawą porozumienia jest plan deeskalacji działań militarnych pod nadzorem państw członkowskich ASEAN. Obie strony zgodziły się na wycofanie ciężkiej broni z obszarów przygranicznych i jej powrót do baz, po uprzednim potwierdzeniu przez nowy Zespół Obserwatorów ASEAN (AOT). Poza środkami militarnymi, porozumienie dotyczyło również „wojny informacyjnej”, która wybuchła w ostatnich miesiącach i zaostrzyła napięcia w obu krajach. Bangkok i Phnom Penh zobowiązały się do powstrzymania się od rozpowszechniania fałszywych lub prowokacyjnych twierdzeń za pośrednictwem kanałów oficjalnych i nieoficjalnych.^[46]

Oba rządy zobowiązały się do wznowienia normalnej współpracy dyplomatycznej i koordynowania rozmów na szczeblu lokalnym za pośrednictwem ustanowionych mechanizmów, takich jak Ogólny Komitet Graniczny i Wspólna Komisja Graniczna.^[47]

Oba kraje zobowiązały się również do koordynacji i wdrożenia humanitarnych działań polegających na rozminowywaniu terenów przygranicznych, co było jedną z głównych przyczyn niedawnych starć.^[48]

Po spełnieniu zobowiązania Tajlandia zobowiązała się do uwolnienia 18 kambodżańskich żołnierzy pojmanych w tym roku (2025) podczas walk.^[49]

Ze względu na toczący się konflikt w sąsiedniej Birmie i napływ uchodźców sytuacja bezpieczeństwa na granicy tajsko-birmańskiej jest nieprzewidywalna.^[50]

USTAWODAWSTWO SPECJALNE

W dniu 25.07.2025. trwania konfliktu Tajlandia ogłosiła stan wojenny w ośmiu dystryktach wzdłuż granicy z Kambodżą. Siedem z dystryktów znajduje się w prowincji Chanthaburi (Mueang Chanthaburi, Tha Mai, Makham, Laem Sing, Kaeng

⁴⁴ Al. Jazeera, What's in the Thai-Cambodia peace agreement and can it hold?, 27.10.2025, <https://www.aljazeera.com/news/2025/10/27/whats-in-the-thai-cambodia-peace-agreement-and-can-it-hold>

⁴⁵ Al. Jazeera, What's in the Thai-Cambodia peace agreement and can it hold?, 27.10.2025, <https://www.aljazeera.com/news/2025/10/27/whats-in-the-thai-cambodia-peace-agreement-and-can-it-hold>

⁴⁶ Al. Jazeera, What's in the Thai-Cambodia peace agreement and can it hold?, 27.10.2025, <https://www.aljazeera.com/news/2025/10/27/whats-in-the-thai-cambodia-peace-agreement-and-can-it-hold>

⁴⁷ Al. Jazeera, What's in the Thai-Cambodia peace agreement and can it hold?, 27.10.2025, <https://www.aljazeera.com/news/2025/10/27/whats-in-the-thai-cambodia-peace-agreement-and-can-it-hold>

⁴⁸ Al. Jazeera, What's in the Thai-Cambodia peace agreement and can it hold?, 27.10.2025, <https://www.aljazeera.com/news/2025/10/27/whats-in-the-thai-cambodia-peace-agreement-and-can-it-hold>

⁴⁹ Al. Jazeera, What's in the Thai-Cambodia peace agreement and can it hold?, 27.10.2025, <https://www.aljazeera.com/news/2025/10/27/whats-in-the-thai-cambodia-peace-agreement-and-can-it-hold>

⁵⁰ GOV.UK, Foreign travel advice, Thailand, 07.11.2023, <https://www.gov.uk/foreign-travel-advice/thailand/regional-risks>

Hang Maew, Na Yai Am, Khao Khitchakut) oraz w jednym dystrykcie prowincji Trat (Khao Saming). Stan wojenny nadal utrzymuje się w tych prowincjach.^{[51][52]}

Trzy południowe prowincje graniczne z — Narathiwat, Pattani i Yala — podlegają obecnie Dekretowi nadzwyczajnemu w sprawie administracji publicznej w sytuacjach nadzwyczajnych z (2005), przyznającemu funkcjonariuszom służb bezpieczeństwa specjalne uprawnienia prawne do postępowania z podejrzanymi o działania separatystyczne.^[53]

SYTUACJA LUDNOŚCI CYWILNEJ

ANALIZA STATYSTYCZNA

Według danych ACLED, w 2023 r. w Tajlandii w różnego rodzaju incydentach śmierć poniosło 10 cywilów, z kolei w 2024 r. odnotowano 15 ofiar cywilnych. Od początku roku do 10 października 2025 r. – 72 osoby.^[54]

Incydenty, w których giną cywile to sporadyczne, pojedyncze ataki przeprowadzane przez muzułmańskie grupy separatystyczne za pomocą broni maszynowej. Ofiarami są głównie osoby związane z administracją lokalną lub wojskiem (ataki na wojskowych przebywających w cywilu). Zdarzają się również ataki na przypadkowe lub wybrane osoby cywilne. Ogólnie ludność cywilna nie jest celem ataków. Do ataków dochodzi w regionach zamieszkałych przez malajskich muzułmanów: Pattani, Yala i Narathiwat przy granicy z Malezją. Wśród ofiar z 2025 r. są także przypadkowi cywile, którzy zginęli w wyniku przygranicznych ostrzałów wojska Kambodży.^[55]

ZAGROŻENIA DLA CYWILÓW ZWIĄZANE Z KONFLIKTEM ZBROJNYM

DZIAŁANIA WOJENNE

Skutkiem konfliktu granicznego tajsco-kambodżańskiego trwającego w lipcu i sierpniu 2025 r., było co najmniej 16 ofiar wśród cywilów. Według dostępnych informacji wojska kambodżańskie mierzyły także w cele cywilne.^[56]

24.07.2025 r. siły kambodżańskie przeprowadziły ataki na obszary mieszkalne w wioskach Phanom Dong Rak, Bak Dai, Phanom Dong Rak (Surin), uszkadzając szpital Phanom Dong Rak Chalerm Phrakiat. Ostrzał poważnie uszkodził strukturę

⁵¹ DW, Thailand declares martial law in 8 Cambodia border regions, aktualizacja 26.07.2025, <https://www.dw.com/en/thailand-declares-martial-law-in-8-cambodia-border-regions/live-73417908>

⁵² TAT News, Travel Advisory – Border Safety Measures in Place Across Eastern and Northeastern Thailand, 21.10.2025, <https://www.tatnews.org/2025/10/travel-advisory-border-safety-measures-in-place-across-eastern-and-northeastern-thailand/>

⁵³ The Nation, ISOC may seek Cabinet approval to reinstate emergency decrees in Thailand's deep South as violence rises and new security measures are planned, październik-listopad 2025, <https://www.nationthailand.com/news/policy/40057026>

⁵⁴ ACLED (Armed Conflict Location & Event Data Project), filtry: Thailand, Civilians (Thai, Myanmar, Camodia), 01.01.2023 - 10.10.2025, dane pobrano 16.10.2025, <https://acleddata.com/data-export-tool>

⁵⁵ ACLED (Armed Conflict Location & Event Data Project), filtry: Thailand, Civilians, Malay Muslim Separatists, 01.01.2023 - 10.10.2025, dane pobrano 16.10.2025, <https://acleddata.com/data-export-tool>

⁵⁶ ACLED (Armed Conflict Location & Event Data Project), filtry: Thailand, Civilians (Thai, Myanmar, Camodia), 01.01.2023 - 10.10.2025, dane pobrano 16.10.2025, <https://acleddata.com/data-export-tool>

szpitala. Zginął jeden cywil, poważnie ranne zostało pięcioletnie dziecko wraz z dwoma innymi członkami rodziny, a siedmiu tajskich żołnierzy odniosło obrażenia. Władze Tajlandii potępiły ten atak jako potencjalną zbrodnię wojenną w świetle prawa międzynarodowego.^[57]

24.07.2025 r. kambodżańskie siły zbrojne ostrzelały pociskami artyleryjskimi stację benzynową w miejscowości Ban Phue w prowincji Mueang, Kantharalak (Si Sa Ket), zabijając dwie osoby i raniąc pięć innych. W wyniku ataku zginęło 8 osób, a 13 zostało rannych, w tym studenci.^[58]

24.07.2025 r. kambodżańskie siły zbrojne ostrzelały pociskami artyleryjskimi wioskę Cho Rok w miejscowości Dan, Kap Choeng (Surin), zabijając dwie osoby i raniąc dwie inne z tajskiej ludności wiejskiej.^[59]

DZIAŁANIA PARTYZANCKIE

W południowej części kraju, na granicy z Malezją działają separatystyczne grupy muzułmanów. Ataki muzułmańskich separatystów to głównie ataki z użyciem broni palnej, podkładanie ładunków wybuchowych, podpalenia. Np. w dniu 25.04.2024 r. około 20 malajskich separatystów muzułmańskich zdetonowało pięć granatów w elektrowni na biomasę w wiosce Kam Pong Lu Wa, Pa Rai, Mae Lan (Pattani). Pracowników tego zakładu początkowo przetrzymywano, ale później uwolniono. Zakład, w tym pojazdy i maszyny, zostały uszkodzone. Nie odnotowano rannych ani ofiar śmiertelnych.^[60]

W dniu 07.11.2024 r. czterech malajskich separatystów muzułmańskich, przebranych za muzułmańskie kobiety, śmiertelnie postrzeliło burmistrza gminy Rueso Subdistrict w sali konferencyjnej w jego fabryce odzieży w wiosce Yalaebo, Rueso, (Narathiwat). Separatyści, którzy przybyli na dwóch motocyklach, weszli do budynku i zaatakowali burmistrza podczas spotkania, zabijając go na miejscu.^[61]

24.11.2024 r. malajski separatysta muzułmański zabił 52-letniego mieszkańca w wiosce Tue Ngo, Si Banphot, Si Sakhon (Narathiwat), gdy ten jechał motocyklem, aby zebrać produkty leśne w pobliżu pasma górskiego Mae Ta. Separatysta zatrzymał jadącego, po czym dwukrotnie śmiertelnie postrzelił go z pistoletu kalibru 9 mm i zbiegł z miejsca zdarzenia.^[62]

02.05.2025 r. podejrzani o separatyzm malajscy muzułmanie na trzech motocyklach otworzyli ogień do rodziny oglądającej telewizję w swoim domu we wsi Paluka,

⁵⁷ ACLED (Armed Conflict Location & Event Data Project), filtry: Thailand , Civilians (Thai, Myanmar, Cambodia), 01.01.2023 - 10.10.2025, dane pobrano 16.10.2025, <https://acleddata.com/data-export-tool>

⁵⁸ ACLED (Armed Conflict Location & Event Data Project), filtry: Thailand , Civilians (Thai, Myanmar, Cambodia), 01.01.2023 - 10.10.2025, dane pobrano 16.10.2025, <https://acleddata.com/data-export-tool>

⁵⁹ ACLED (Armed Conflict Location & Event Data Project), filtry: Thailand , Civilians (Thai, Myanmar, Cambodia), 01.01.2023 - 10.10.2025, dane pobrano 16.10.2025, <https://acleddata.com/data-export-tool>

⁶⁰ ACLED (Armed Conflict Location & Event Data Project), filtry: Thailand, Civilians, Malay Muslim Separatists, 01.01.2023 - 10.10.2025, dane pobrano 16.10.2025, <https://acleddata.com/data-export-tool>

⁶¹ ACLED (Armed Conflict Location & Event Data Project), filtry: Thailand, Civilians, Malay Muslim Separatists, 01.01.2023 - 10.10.2025, dane pobrano 16.10.2025, <https://acleddata.com/data-export-tool>

⁶² ACLED (Armed Conflict Location & Event Data Project), filtry: Thailand, Civilians, Malay Muslim Separatists, 01.01.2023 - 10.10.2025, dane pobrano 16.10.2025, <https://acleddata.com/data-export-tool>

Khosit, Tak Bai (Narathiwat). Trzy osoby zginęły, w tym 9-letnia dziewczynka, a dwie inne zostały poważnie ranne.^[63]

DZIAŁANIA ODWETOWE

W okresie od początku 2023 r. do 10.10.2025 r. na terenie Tajlandii nie odnotowano działań zbrojnych o charakterze odwetowym, które wymierzone byłyby w ludność cywilną.

SYTUACJA HUMANITARNA W STREFACH KONFLIKTU ZBROJNEGO

Konflikt graniczny między Kambodżą a Tajlandią spowodował kryzys przesiedleńczy, dotyczy on głównie obywateli Kambodży zamieszkujących sporne terytorium lub pracujących na terytorium Tajlandii. (przyp. aut. – Przed wybuchem konfliktu istniał swobodny przepływ ludności i granice były otwarte, tajskie wojsko uszczelniło granice i zamknęło przejścia). Pomocy osobom przesiedlonym z Tajlandii udzielają organizacje pozarządowe oraz organizacje międzynarodowe. Organizacja World Vision International udzieliła wsparcia ponad 109 tys. osób z rejonów przygranicznych obu krajów w okresie od czerwca do września 2025 roku w 56 ośrodkach przesiedleń w Preah Vihear, Banteay Meanchey, Siem Reap i Oddar Meanchey. Przesiedleńcy otrzymali wsparcie w zakresie pakietów żywnościowych, wody pitnej i warunków sanitarnych, żywienia małych dzieci i matek, tworzenia przestrzeni przyjaznych dzieciom, szkoleń w zakresie ochrony i bezpieczeństwa oraz zapewnienia materiałów do schronienia i artykułów nieżywnościowych.^[64]

W czasie konfliktu ewakuowano również ludność tajską zamieszkującą dystrykty przygraniczne. Jednak zaczęła ona powracać do domów już ok. 10.08.2025 r. Pomocy przesiedleńcom udziela głównie rząd tajski, w tym zobowiązał się on do odszkodowań za domy, które uległy zniszczeniu w czasie ostrzałów.^[65]

Unia Europejska przekazała 700 tys., euro na doraźną pomoc humanitarną, aby wesprzeć osoby najbardziej dotknięte konfliktem na granicy tajlandzko-kambodżańskiej. Środki te zostały przeznaczone na pomoc dla najbardziej dotkniętych społeczności.^[66]

Pomoc zagwarantowało również ONZ.^[67]

⁶³ ACLED (Armed Conflict Location & Event Data Project), filtry: Thailand, Civilians, Malay Muslim Separatists, 01.01.2023 - 10.10.2025, dane pobrano 16.10.2025, <https://acleddata.com/data-export-tool>

⁶⁴ Reliefweb, Humanitarian Response Report: Displacement Crisis Caused by the Cambodia–Thailand Border Conflict (June–September 2025), <https://reliefweb.int/report/cambodia/humanitarian-response-report-displacement-crisis-caused-cambodia-thailand-border-conflict-june-september-2025>

⁶⁵ LICAS News, Thailand-Cambodia border residents return home after ceasefire, but fear and hardship, 11.08.2025, <https://www.licas.news/2025/08/11/thailand-cambodia-border-residents-return-home-after-ceasefire-but-fear-and-hardship-remain/>

⁶⁶ EEAS (European External Action Service), EU provides €700,000 humanitarian aid for civilians affected by conflict at Thailand-Cambodia border, 19.08.2025, https://www.eeas.europa.eu/delegations/thailand/eu-provides-%E2%82%AC700000-humanitarian-aid-civilians-affected-conflict-thailand-cambodia-border_en

⁶⁷ UN (United Nations), UN urges restraint as Thailand-Cambodia clashes displace thousands; Security Council meets, 25.07.2025, <https://news.un.org/en/story/2025/07/1165503>

ZAGROŻENIA DLA CYWILÓW NIEZWIĄZANE Z KONFLIKTEM ZBROJNYM

TERRORYZM

Tajlandia jest państwem zagrożonym terroryzmem. Do ataków dochodziło w przeszłości w Bangkoku, na Phuket i w innych popularnych wśród turystów miejscach oraz bazarach, obiektach kultu religijnego, budynkach użyteczności publicznej.^{[68][69]}

Ataków terrorystycznych dokonują wewnętrzne malajskie muzułmańskie ugrupowania separatystyczne. W 2023 r. odnotowano 47 ataków z użyciem materiałów wybuchowych w Yala i Narathiwat. W ich wyniku śmierć poniosło 14 osób. W 2024 r. odnotowano 48 ataków, w których śmierć poniosło 5 osób. Większość ataków jest przeprowadzana na cele wojskowe, żołnierzy oraz policję i administrację. Zdarzają się również ataki w miejscach publicznych. Np. W dniu 03.08.2023 r. w wiosce Ai Tue-Ngo, tambon Si Sakhon, (Narathiwat) wybuchła bomba, zabijając jednego cywila i raniąc jedną osobę. Według śledztwa bomba o wadze 20 kilogramów została zakopana w odpływie pod nawierzchnią drogi. Uważa się, że bomba została podłożona przez malajskich separatystów muzułmańskich, którzy celowali w pojazd, zakładając, że należał on do urzędników.^[70]

W 2024 r. ACLED odnotował 48 incydentów z użyciem materiałów wybuchowych, nie było ofiar śmiertelnych. Np. W dniu 09.08.2024 r. wybuchły trzy bomby podłożone przez muzułmańskich separatystów w pobliżu Wydziału Śledczego Policji Prowincji Pattani i wejścia na molo rybackie Pattani w Yu Yo, Bana, Mueang, Pattani, przy czym jedna z bomb została podłożona w samochodzie. Eksplozja uszkodziła ścianę Wydziału Śledczego Policji Prowincji Pattani i lekko raniła jedną osobę. Pozostałe dwie bomby, które były improwizowanymi ładunkami wybuchowymi (IED), zostały umieszczone w koszu na śmieci i na skrzyżowaniu drogi w pobliżu molo, ale nie spowodowały żadnych ofiar.^[71]

W 2025 r. ACLED odnotował 57 przypadki podłożenia ładunków wybuchowych przez muzułmańskie organizacje, w wyniku eksplozji zginęło 11 osób. Głównym celem są posterunki wojskowe i policyjne.

08.03.2025 r. w miejscowości Hutae Kolae w Tro Bon w prowincji Sai Buri (Pattani) wybuchła bomba podłożona prawdopodobnie przez malajskich separatystów muzułmańskich. Celem zamachu były siły bezpieczeństwa. W wyniku eksplozji zginęły trzy osoby – strażnik i dwaj zastępcy sołtysa – a jedna osoba została ranna podczas operacji sprawdzania obszaru, na którym znajdowały się podejrzane przedmioty.^[72]

⁶⁸ Smart Traveller, Thailand, 08.11.2025, <https://www.smarttraveller.gov.au/destinations/asia/thailand>

⁶⁹ Smart Traveller, Thailand, 08.11.2025, <https://www.smarttraveller.gov.au/destinations/asia/thailand>

⁷⁰ ACLED (Armed Conflict Location & Event Data Project), filtry: Thailand, Explosions/remote violence, 01.01.2023 – 10.10.2025, dane pobrano 16.10.2025, <https://acleddata.com/data-export-tool>

⁷¹ ACLED (Armed Conflict Location & Event Data Project), filtry: Thailand, Explosions Remote violence, 01.01.2023 - 10.10.2025, dane pobrano 16.10.2025, <https://acleddata.com/data-export-tool>

⁷² ACLED (Armed Conflict Location & Event Data Project), filtry: Thailand, Explosions Remote violence, 01.01.2023 - 10.10.2025, dane pobrano 16.10.2025, <https://acleddata.com/data-export-tool>

Np. 20.04.2025 r. wybuchła bomba podłożona przez malajskich separatystów muzułmańskich, ukryta w koszu motocykla, w pobliżu ogrodzenia budynków mieszkalnych policji, przy posterunku policji Khok Khian w Khok Khian, Mueang Narathiwat (Narathiwat), raniąc około 10 osób, w tym policjanta i kilka muzułmańskich dzieci idących na naukę Koranu. Separatyści bezskutecznie próbowali przepędzić dzieci, a następnie uciekli w chaosie.^[73]

POZAPRAWNE EGZEKUCJE, UPROWADZENIA, POGROMY

Brak jest informacji dotyczących pozaprawnych egzekucji, uprowadzeń i pogromów w latach 2023-2025 nie związanych z konfliktem.^{[74][75]}

Nie było doniesień, że rząd lub jego agenci dopuścili się arbitralnych lub bezprawnych zabójstw, w tym zabójstw pozasądowych, w ciągu 2024 roku (przyp. aut.: nie związanych z konfliktem).^[76] W 2024 r. pojawiły się doniesienia o zabójstwach dokonanych zarówno przez siły rządowe, jak i powstańcze w związku z konfliktem w najbardziej wysuniętych na południe prowincjach.^[77]

W dniu 07.07.2023 r. władze oskarżyły oficera wojskowego i funkcjonariusza służb bezpieczeństwa o zabicie trzech muzułmańskich mieszkańców wioski na górze w dystrykcie Ra-ngae w Narathiwat w 2019 roku. Rządowe siły bezpieczeństwa dokonały tego potrójnego zabójstwa podczas nalotu, sądząc, że wieśniacy byli powstańcami.^[78]

PRZEMOC STOSOWANA W TRAKCIE DEMONSTRACJI I PROTESTÓW

Konstytucja zapewnia wolność pokojowego gromadzenia się, z zastrzeżeniem ograniczeń wprowadzonych w celu „ochrony interesu publicznego, pokoju i porządku lub dobrych obyczajów, a także ochrony praw i wolności innych osób”. Rząd konsekwentnie nie przestrzega tego prawa. Wolność zgromadzeń jest ograniczana, szczególnie w kwestiach wrażliwych politycznie.^{[79][80]}

ACLED odnotował w 2023 r. 118 protestów, w 2024 r. 185 takich wydarzeń, zaś do 10.10.2025 r. – 84 - jednak wszystkie z nich miały charakter pokojowy.^[81]

W dniu 22.08.2023 r. Sąd Karny nakazał Królewskiej Policji Tajlandii (RTP) wypłacenie odszkodowania dwóm antyrządowym demonstrantom poważnie ranionym przez policję w 2021 roku. Kanister z gazem łzawiącym rzucony przez policję w tłum

⁷³ ACLED (Armed Conflict Location & Event Data Project), filtry: Thailand, Explosions Remote violence, 01.01.2023 – 10.10.2025, dane pobrano 16.10.2025, <https://acleddata.com/data-export-tool>

⁷⁴ ACLED (Armed Conflict Location & Event Data Project), filtry: Thailand, 01.01.2023 - 16.10.2025, dane pobrano 16.10.2025, <https://acleddata.com/data-export-tool>

⁷⁵ USDOS (US Department of State), 2024 Country Reports on Human Rights Practices: Thailand, 12.08.2025, <https://www.state.gov/reports/2024-country-reports-on-human-rights-practices/>

⁷⁶ USDOS (US Department of State), 2023 Country Reports on Human Rights Practices: Thailand, 23.04.2024, <https://www.ecoi.net/en/countries/thailand/>

⁷⁷ USDOS (US Department of State), 2024 Country Reports on Human Rights Practices: Thailand, 12.08.2025, <https://www.state.gov/reports/2024-country-reports-on-human-rights-practices/>

⁷⁸ USDOS (US Department of State), 2023 Country Reports on Human Rights Practices: Thailand, 23.04.2025, <https://www.ecoi.net/en/countries/thailand/>

⁷⁹ USDOS (US Department of State), 2023 Country Reports on Human Rights Practices: Thailand, 23.04.2024, <https://www.ecoi.net/en/countries/thailand/>

⁸⁰ Freedom House, Freedom in the World 2025 – Thailand, <https://freedomhouse.org/country/thailand/freedom-world/2025>

⁸¹ ACLED (Armed Conflict Location & Event Data Project), filtry: Thailand, Explosions Remote violence, 01.01.2023-10.10.2025, dane pobrano 16.10.2025, <https://acleddata.com/data-export-tool>

podczas protestu w Bangkoku zranił Thanata „Luk Nut” Thanakitamnuaya; RTP nakazano zapłacić Luk Nutowi 3,05 miliona bahtów (87 300 USD). Thanakorn Phanpinij, który doznał podobnych obrażeń podczas protestu w Din Daeng, otrzymał 4,2 miliona bahtów (120 000 USD).^[82]

PRZESTĘPCZOŚĆ ZORGANIZOWANA

Tajlandia jest krajem źródłowym, tranzytowym i docelowym dla handlu ludźmi. Handlarze wykorzystują kobiety, mężczyzn, osoby LGBTQI+ i dzieci z różnych krajów do pracy w usługach seksualnych i przymusowej pracy.^[83]

Kraj ten jest także głównym punktem tranzytowym dla handlu bronią, ponieważ broń często przechodzi przez ten kraj, aby dotrzeć do Mjanmy - gdzie jest używana przez etniczne grupy zbrojne i przestępców. Tajlandia jest również krajem docelowym dla przemytu broni z Kambodży.^[84]

PRAWNE I PRAKTYCZNE ASPEKTY DOTYCZĄCE ZMIANY MIEJSCA POBYTU

PRZEPISY REGULUJĄCE SWOBODĘ PRZEMIESZCZANIA SIĘ

Konstytucja zapewnia swobodę przemieszczania się wewnątrz kraju, podróżowania za granicę, emigracji i repatriacji. Rząd wprowadził jednak pewne wyjątki dotyczące „utrzymania bezpieczeństwa państwa, porządku publicznego, dobrobytu publicznego, planowania przestrzennego lub dobrobytu młodzieży”.^[85]

Obywatele Tajlandii mają na ogół swobodę podróżowania i wyboru miejsca zamieszkania. Jednak przemieszczanie się może być ograniczone na obszarach dotkniętych konfliktem zbrojnym. Wielu Tajów, na których ciążyą upolitycznione zarzuty karne związane z protestami prodemokratycznymi w latach 2020-21, nie może podróżować za granicę.^[86]

Rząd ograniczył przemieszczanie się osób zarejestrowanych jako bezpaństwowcy oraz członków plemion górskich i innych grup mniejszościowych, którzy nie byli obywatelami, ale posiadali wydane przez administrację dowody tożsamości. Władze zabroniły posiadaczom takich kart podróżowania poza ich rodzime prowincje bez przepustki zatwierdzonej przez szefa dystryktu. Osoby łamiące przepisy podlegały karze grzywny lub pozbawienia wolności od 45 do 60 dni. Osoby nieposiadające kart w ogóle nie mogły podróżować. Organizacje praw człowieka donosiły, że policja na

⁸² USDOS (US Department of State), 2023 Country Reports on Human Rights Practices: Thailand, 23.04.2024, <https://www.ecoi.net/en/countries/thailand/>

⁸³ Global Organized Crime Index, Thailand, <https://ocindex.net/country/thailand>

⁸⁴ Global Organized Crime Index, Thailand, <https://ocindex.net/country/thailand>

⁸⁵ USDOS (US Department of State), 2023 Country Reports on Human Rights Practices: Thailand, 23.04.2024, <https://www.ecoi.net/en/countries/thailand/>

⁸⁶ Freedom House, Freedom in the World 2025 – Thailand, <https://freedomhouse.org/country/thailand/freedom-world/2025>

śródlądowych punktach kontrolnych często żądała łapówek w zamian za zezwolenie bezpieczeństwa na przemieszczanie się z jednej prowincji do drugiej.^[87]

Lokalne władze wymagają od rezydentów niebędących obywatelami, w tym tysięcy etnicznych Szanów i innych członków mniejszości niebędących plemionami górskimi, ubiegania się o pozwolenie od sekretarza Ministerstwa Spraw Wewnętrznych na podróże zagraniczne.^[88]

MIGRACJE WEWNĘTRZNE

Populacja miejska w Tajlandii stanowi 53.6% (2023), zaś współczynnik urbanizacji wynosi 1.43%.^[89]

Najwyższa gęstość zaludnienia występuje w Bangkoku i jego okolicach. Znaczne skupiska ludności występują w dużych częściach kraju, szczególnie na północ i północny wschód od Bangkoku oraz w skrajnie południowym regionie kraju.^[90]

Migracje wewnętrzne w Tajlandii są w dużej mierze motywowane nierównym poziomem rozwoju obszarów wiejskich i miejskich kraju oraz brakiem wystarczających możliwości utrzymania się w przypadku tych pierwszych. Ludność migruje głównie z północno i północno-wschodnich regionów Tajlandii, natomiast głównymi miejscami docelowymi jest Bangkok i okolice oraz region centralny.^[91]

WEWNĘTRZNI UCHODźCY

Konflikt graniczny z Kambodżą spowodował, według tajszych władz, ewakuację ponad 138 000 osób z przygranicznych regionów Tajlandii. Otwarto około 300 ośrodków ewakuacyjnych. Mieszkańcy przygranicznych terenów Tajlandii zaczęli wracać do domów po pierwszym zawieszeniu ognia między Tajlandią i Kambodżą. Starcia graniczne spowodowały zniszczenia wielu domów. Rząd zobowiązał się do wypłacenia odszkodowań za zniszczone domy. Pomocy humanitarnej tymczasowym przesiedleńcom udzielał rząd Tajlandii i organizacje pozarządowe.^[92]

Wewnętrzne przesiedlenia w Tajlandii w przeszłości były w dużej mierze wynikiem przemocy na tle etniczno-nacjonalistycznym na południu kraju^[93], jak również katastrof naturalnych, np. powodzi.^[94] Według lokalnych władz, od 25.11.2024 r.

⁸⁷ USDOS (US Department of State), 2023 Country Reports on Human Rights Practices: Thailand, 23.04.2024, <https://www.ecoi.net/en/countries/thailand/>

⁸⁸ USDOS (US Department of State), 2023 Country Reports on Human Rights Practices: Thailand, 23.04.2024, <https://www.ecoi.net/en/countries/thailand/>

⁸⁹ CIA (Central Intelligence Agency), The World Factbook, Thailand, 29.09.2025, , <https://www.cia.gov/the-world-factbook/countries/thailand/>

⁹⁰ CIA (Central Intelligence Agency), The World Factbook, Thailand, 29.09.2025, , <https://www.cia.gov/the-world-factbook/countries/thailand/>

⁹¹ Integral Human Development, Country Profiles, Thailand, <https://migrants-refugees.va/country-profile/thailand/>

⁹² LICAS News, Thailand-Cambodia border residents return home after ceasefire, but fear and hardship, 11.08.2025, <https://www.licas.news/2025/08/11/thailand-cambodia-border-residents-return-home-after-ceasefire-but-fear-and-hardship-remain/>

⁹³ Integral Human Development, Country Profiles, Thailand, <https://migrants-refugees.va/country-profile/thailand/>

⁹⁴ IDMC (Internal Displacement Monitoring Centre), Country Profile, Thailand, <https://www.internal-displacement.org/countries/thailand>

ponad 40 tys. osób przebywało w obozach pomocy w prowincjach Songkhla, Pattani, Yala i Narathiwat, głównie z powodu powodzi.^[95]

UCHODŹCY W KRAJACH SĄSIEDNICH

Nie notuje się przypadków przesiedleń/ruchów uchodźczych obywateli Tajlandii do krajów sąsiednich, jednak na całym świecie diaspora tajska liczy około 1,1 miliona ludzi (około 2% całej populacji Tajlandii).^[96]

Najbardziej znaczące populacje osób pochodzących z Tajlandii zamieszkują Stany Zjednoczone (247.000 osób), Koreę Południową (101.000), Australię (72.000), Tajwan (64.000), Niemcy (58.000) i Wielką Brytanię (48.000).^[97]

Tajska imigracja do Stanów Zjednoczonych, praktycznie nieistniejąca w pierwszej połowie XX wieku, zintensyfikowała się podczas wojny w Wietnamie. Wtedy też USA założyły w Tajlandii szereg baz wojskowych, a wielu amerykańskich żołnierzy poślubiło Tajki, które następnie wyemigrowały do Stanów Zjednoczonych wraz ze swoimi mężami. Do USA migrowało również wielu wykwalifikowanych pracowników, takich jak lekarze i biznesmeni. Tajska diaspora bardzo łatwo zasymilowała się z kulturą amerykańską i zachodnią.^[98]

PODSUMOWANIE

Tajlandia jest monarchią konstytucyjną.

W Tajlandii jest wymierzana kara śmierci, ale od 2018 r. nie była wykonywana.

W lipcu i sierpniu doszło do granicznego konfliktu zbrojnego Tajlandii z Kambodżą, w wyniku którego odnotowano ok. 16 ofiar cywilnych. Pod koniec lipca 2025 r. ludność zamieszkująca tereny przygraniczne została ewakuowana, jednak zaczęła powracać do domów po kilku dniach od podpisania układu o zawieszeniu broni 28.07.2025 r. Ostatecznie pokój zawarto 26.10.2026 r. po negocjacjach prowadzonych m.in. przy udziale USA. Obecnie na terenach przygranicznych nadal obowiązuje stan wojenny, ale nie odnotowano żadnych działań zbrojnych. Nie stwierdza się zagrożenia życia ludności na tym terenie.

Na południu Tajlandii toczy się konflikt zbrojny między rządem Tajlandii a muzułmańskimi grupami separatystycznymi. Obecnie trwają rozmowy pokojowe, jednak niektóre z grup nadal stosują przemoc w postaci jednostkowych incydentów o charakterze terrorystycznym, w prowincjach Pattani, Yala i Narathiwat, a także w części Songkhla.

Ludność cywilna bywa ofiarą sporadycznych, często przypadkowych ataków więc nie stwierdza się powszechnego zagrożenia życia dla mieszkańców Tajlandii.

⁹⁵ IDMC (Internal Displacement Monitoring Centre), Country Profile, Thailand, <https://www.internal-displacement.org/countries/thailand>

⁹⁶ Pilot Guides, The Thai Diaspora, <https://www.pilotguides.com/study-guides/the-thai-diaspora/>

⁹⁷ Pilot Guides, The Thai Diaspora, <https://www.pilotguides.com/study-guides/the-thai-diaspora/>

⁹⁸ Pilot Guides, The Thai Diaspora, <https://www.pilotguides.com/study-guides/the-thai-diaspora/>

Obecnie walki nie powodują przesiedleń ludności, aczkolwiek do przesiedleń dochodzi wskutek katastrof naturalnych.

ZASTRZEŻENIE

Niniejsze opracowanie tematyczne zostało przygotowane przez Wydział Informacji o Krajach Pochodzenia Urzędu do Spraw Cudzoziemców na potrzeby prowadzenia postępowań w sprawach o udzielenie ochrony międzynarodowej na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

Opracowanie na temat sytuacji bezpieczeństwa może być pomocne w szczególności w sprawach rozpatrywanych w oparciu o **art. 15 pkt. 3 oraz art. 18 pkt. 1. Ustawy o udzielaniu cudzoziemcom ochrony na terytorium RP z dn. 13 czerwca 2003 z późn. zmianami.**

Treść opracowania nie przesądza jednak o wyniku decyzji w indywidualnym postępowaniu administracyjnym, gdyż zawsze brana jest pod uwagę całość zgromadzonego materiału dowodowego i indywidualny charakter sprawy.

Informacje zamieszczone w niniejszym opracowaniu pochodzą w większości z publicznie dostępnych źródeł. Zostały one zebrane i opracowane przy zachowaniu zasady neutralności i obiektywizmu, a także z dołożeniem najwyższej staranności – tak, by odzwierciedlały aktualny w chwili publikacji opracowania stan wiedzy na prezentowany temat, a także pochodziły z różnych źródeł.

Terminologia użyta w niniejszym opracowaniu nie jest terminologią prawniczą. Określenia takie jak „prześladowanie”, „dyskryminacja”, „konflikt” itp. używane mogą być, za materiałami źródłowymi, w znaczeniu potocznym i nie są tożsame z definicjami podanymi w ustawie z dnia 13 czerwca 2003 r. o udzielaniu cudzoziemcom ochrony na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

Niniejsze opracowanie zawiera wyłącznie informacje, poglądy i opinie prezentowane przez autorów materiałów źródłowych. Oświadczenia i oceny zawarte w niniejszym opracowaniu nie są i nie mogą być uważane za oświadczenia i oceny własne Urzędu do Spraw Cudzoziemców. Niniejsze opracowanie nie jest także i nie może być uważane za jakąkolwiek deklarację polityczną polskich władz.

Urząd do Spraw Cudzoziemców nie ponosi odpowiedzialności prawnej za publikowane w opracowaniu treści ani nie jest zobowiązany do publikacji jego aktualizacji, a także nie ponosi odpowiedzialności za sposób wykorzystania udostępnionych informacji.

Informujemy, że autorskie prawa majątkowe do niniejszego opracowania, w tym prawo do jego rozpowszechniania i publicznego udostępniania w Internecie, przysługują wyłącznie Urzędowi do Spraw Cudzoziemców (adres: ul. Koszykowa 16, 00-564 Warszawa; NIP: 5262548316; REGON: 017315012).

BIBLIOGRAFIA

1. ACLED (Armed Conflict Location & Event Data Project), filtry: Tailand, civilians (Thailand), data od 01.01.2023 do 10.10.2025, dane pobrano 16.10.2025, <https://acleddata.com/data-export-tool>
2. AI (Amnesty International), Death sentences and executions 2024, 08.04.2025, <https://www.amnesty.org/en/documents/act50/8976/2025/en/>
3. Al. Jazeera, What's in the Thai-Cambodia peace agreement and can it hold?, 27.10.2025, <https://www.aljazeera.com/news/2025/10/27/whats-in-the-thai-cambodia-peace-agreement-and-can-it-hold>
4. BBC, Why are Thailand and Cambodia fighting at the border?, 27.07.2025, <https://www.bbc.com/news/articles/cdjxje2pje1o>
5. CIA (Central Intelligence Agency), The World Factbook, Thailand, 29.09.2025, <https://www.cia.gov/the-world-factbook/countries/thailand/>
6. DW, Thailand declares martial law in 8 Cambodia border regions, aktualizacja 26.07.2025, <https://www.dw.com/en/thailand-declares-martial-law-in-8-cambodia-border-regions/live-73417908>
7. EEAS (European External Action Service), EU provides €700,000 humanitarian aid for civilians affected by conflict at Thailand-Cambodia border, 19.08.2025, https://www.eeas.europa.eu/delegations/thailand/eu-provides-%E2%82%AC700000-humanitarian-aid-civilians-affected-conflict-thailand-cambodia-border_en
8. Freedom House, Freedom in the World 2025 – Thailand, <https://freedomhouse.org/country/thailand/freedom-world/2025>
9. Global Organized Crime Index, Thailand, <https://ocindex.net/country/thailand>
10. GOV.UK, Foreign travel advice, Thailand, 07.11.2023, <https://www.gov.uk/foreign-travel-advice/thailand/regional-risks>
11. IDMC (Internal Displacement Monitoring Centre), Country Profile, Thailand, <https://www.internal-displacement.org/countries/thailand>
12. IDMC (Internal Displacement Monitoring Centre), Country Profile, Thailand, <https://www.internal-displacement.org/countries/thailand>
13. Integral Human Development, Country Profiles, Thailand, <https://migrants-refugees.va/country-profile/thailand/>
14. LICAS News, Thailand-Cambodia border residents return home after ceasefire, but fear and hardship, 11.08.2025, <https://www.licas.news/2025/08/11/thailand-cambodia-border-residents-return-home-after-ceasefire-but-fear-and-hardship-remain/>
15. Pilot Guides, The Thai Diaspora, <https://www.pilotguides.com/study-guides/the-thai-diaspora/>
16. Platform for Peace and Humanity, Perera K., Violence Against Civilians Escalates Amid Insurgency in Southern Thailand, 05.06.2025,

<https://peacehumanity.org/monitor/violence-against-civilians-escalates-amid-insurgency-in-southern-thailand/>

17. PWN, Tajlandia, <https://encyklopedia.pwn.pl/haslo/Tajlandia-Ustroj-polityczny;4575504.html>
18. Reliefweb, Humanitarian Response Report: Displacement Crisis Caused by the Cambodia–Thailand Border Conflict (June–September 2025), <https://reliefweb.int/report/cambodia/humanitarian-response-report-displacement-crisis-caused-cambodia-thailand-border-conflict-june-september-2025>
19. Royal Thai Embassy, Canberra, Australia, Monarchy of Thailand, <https://canberra.thaiembassy.org/th/content/monarchy-of-thailand?cate=642bbc7597c1f2274b022853>
20. Smart Traveller, Thailand, 08.11.2025, <https://www.smarttraveller.gov.au/destinations/asia/thailand>
21. TAT News, Travel Advisory – Border Safety Measures in Place Across Eastern and Northeastern Thailand, 21.10.2025, <https://www.tatnews.org/2025/10/travel-advisory-border-safety-measures-in-place-across-eastern-and-northeastern-thailand/>
22. Thailand Embassy, Administrative divisions, <https://www.thailandembassy.org/administrative>
23. Thailand Law Library, Murder Death (Sections 288-294), Criminal Code, <https://library.siam-legal.com/thai-law/criminal-code-murder-death-sections-288-294/>
24. The Diplomat, Ismail N., Locked in Inrest: Southern Thailand's Insurgency 20 Years On, 13.11.2024, <https://thediplomat.com/2024/11/locked-in-unrest-southern-thailands-insurgency-20-years-on/>
25. The Nation, ISOC may seek Cabinet approval to reinstate emergency decrees in Thailand's deep South as violence rises and new security measures are planned, październik-listopad 2025, <https://www.nationthailand.com/news/policy/40057026>
26. The Nation, Some facts about the Provy Council of Thailand, 01.12.2023, <https://www.nationthailand.com/thailand/general/40033403>
27. UN (United Nations), UN urges restraint as Thailand-Cambodia clashes displace thousands; Security Council meets, 25.07.2025, <https://news.un.org/en/story/2025/07/1165503>
28. USDOS (US Depaartment of State), 2023 Country Reports on Human Rights Practices: Thailand, 23.04.2024, <https://www.ecoi.net/en/countries/thailand/>
29. USDOS (US Department of State), 2024 Country Reports on Human Rights Practices: Thailand, 12.08.2025, <https://www.state.gov/reports/2024-country-reports-on-human-rights-practices/>
30. Wikimedia Commons, File: Thailand, administrative divisions - de - colored.svg, (CC BY-SA 3.0), 17.08.2025, https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/b/b0/Thailand%2C_administrative_divisions_-_de_-_colored.svg
31. Wikipedia, South Thailand insurgency, https://en.wikipedia.org/wiki/South_Thailand_insurgency

32. World Coalition Against the Death Penalty, Thailand's compliance with the Convention Against Torture and Other Cruel, Inhuman and Degrading Treatment or Punishment: The Death Penalty, 30.09.2024,
<https://www.theadvocatesforhumanrights.org/Res/Thailand%20CAT%20DP.pdf>